

A Bartók-centenáriumon

Emlékműavatás, díszünnepség Budapesten

Bartók Béla születésének 100. évfordulója alkalmából, a centenáriumi napján, szerdán felavatták a zeneszerző emlékművét, Somogyi József Kossuth-díjas szobrászművész alkotását a XI. kerületi Bartók Béla út és Fadrusz János utca kereszteződésénél levő parkban. A Himnusz hangjait követően a Vándor-kórus előadásában Bartók két kórusműve csendült föl, majd Szépvölgyi Zoltán, a Fővárosi Tanács elnöke mondott avatobeszédet, amelyben a zeneszerző életútját, munkásságát méltatta.

Ezt követően az emlékműnél a Bartók Béla Emlékbizottság nevében Kállai Gyula, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának elnöke, Pozsgay Imre művelődési miniszter, Szépvölgyi Zoltán és Láng István, a Magyar Zeneművészek Szövetségének főtákkára helyezett el koszorút. Az ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget.

Este emlékhangversenyt rendeztek a Liszt Ferenc

Zeneművészeti Főiskola né föl Magyarországot, mint az övé. Zeneje ma már az egész emberiség, de a zeneszerző a mi népünk szülője, és mi most azt vizsgáljuk, műve mit mond Magyarországnak, a ma élő, a jövőndő nemzedékeknek. És mert zeneje elszakíthatatlan a világtól, róla szólva az emberiség igazi, jobbik részéhez kötődünk magunk is. Bartók Béla zenejét és emberiségét nem lehet szétválasztani, benne élet és mű tökéletes egységként élnek. Ő úgy volt magyar, hogy az egész emberiség a teljes emberi lét gondja, vágya és öröme ott volt művészetében és úgy volt az emberiség, hogy minden műve magyarként is világit. Örökségünk hűségben, tisztességben és tisztaságban szocialista hazánk öröksége, életéért, zenéjéért, ezért mondunk ma neki főhajtva köszönetet.

*
Bartók Béla születésének 100. évfordulója alkalmából szerdán az országban számos helyen tartottak ünnepi megemlékezéseket.

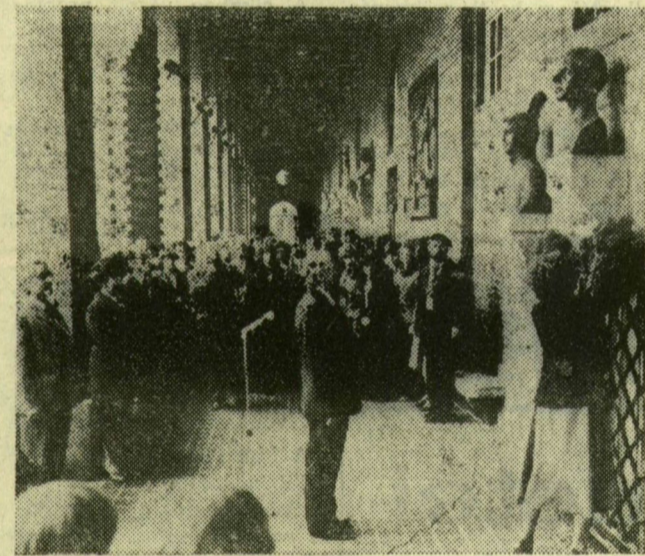
„Kevés név volt és van történelmünkben, amelyet, ha bárhol kiejtenek a világon, oly egyértelműen idéz-

Koszorúzás, hangverseny Szegeden

Tegnap, Bartók Béla születésnapján, koszorúzási ünnepséget rendeztek Szegeden, a zeneköltő szobránál, a Dóm téri Panteonban. A Szeged megyei városi tanács koszorúját Bányainé dr. Birka Maria, a tanács elnökhelyettese, a Magyar Zeneművészek Szövetsége délmagyarországi csoportját Vántus István Erkel-díjas zeneszerző, a csoport elnöke, a Szegedi Karnagy Klubot Erdős János, a klub elnöke helyezte el. Ünnepi beszédében Vántus István a magyar irodalom és művészetek történetének fejlődésvonalába ágyazva méltatta Bartók Béla munkásságát: „Az a láthatatlan falat, amely a kis Magyarországot évszázadok óta elzárta a nagyvilágtól, első ízben a száz esztendeje született Bartók Bélának sikerült igazán áttörnie — hangzotta. — S hogy ez az áttörés éppen századunkban, s éppen a zeneművészet révén következett be, talán nem is egészen véletlen. Bartók zeneje nem más, mint az ősi magyar pentatónia és az európai, XX. századi tizenkétfokúság szintézise. Zsenialitása ugyanis éppen abban rejlett, hogy megtalálta e két, egymással látszólag kizáró világ között a szerves kapcsolatot. E kapcsolatot eredményezte a különlegesen magas feszültségű bartóki harmóniákat, a tonalitás és kromatika új értelmét. Ez a hagyományörző újszerűség emelte Bartók zenejét századunk művészetének élvonalába.”

Vass Gábor, a Szegedi Nemzeti Színház művésze Illés Bartók-versét mondta el, a Tömörkényi zeneművészeti szakközépiskola női kara pedig, dr. Mihálka György dirigálásával, Bartók-műveket énekelt. Este a zeneművész-szövetség helyi csoportjának hangversenyt rendeztek meg a konzervatóriumban. Weninger Richárd, a csoport tikkára beszélt Bartók művészi és emberi nagyságáról, zenei forradalmáról, a művészi műsorban pedig a Kontrasztok, az I. rapszódia, valamint a Szonáta két zongorára és ütőhangszerekre hangzott el — szegedi előadóművészek — Szecsődi Ferenc, Gallai Attila, Kerek Ferenc, Sin Katalin, Bódás Péter, Delley József, Bárkányi Pál és Farkas András tolmácsolásában.

A centenáriumi ünnepsé-

Somogyi Károlyné felvétele

Elhelyezik a koszorúkat Bartók szobránál

gek sorában ma, csütörtökön délelőtt 11 órakor tudományos ülés kezdődik a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Április 4. úti dísztermében, Avasi Béla főiskolai tanár a népzene-utató Bartókról beszél, Frank Oszkár főiskolai tanár előadásának címe pedig: A gyermekeknek írta Bartók Béla. A műsorban közreműködik dr. Kemény Erzsébet, Matusovits Edit, valamint Kreuter

Vilmosné vezényletével a főiskola vegyes kara. Este 7 órakor a Tisza-szálló koncerttermében rendezi meg a tanárképző főiskola Bartók emlékhangversenyt, a filharmonia általános iskolai bérleti sorozatában pedig délután 5 órától az Április 4. úti megyei diákkollégiumban, holnap, pénteken pedig délután 3-tól és fel 5-től a konzervatóriumban tartanak koncerteket.

A megyei tanács elnökének előadása

Szerdán Szegeden, a Sajtóházban, újságírókkal találkozott Szabó Sándor, a Csongrád megyei Tanács elnöke és előadást tartott időszerű területfejlesztési kérdésekről. Részletesen szolt az ötödik ötéves terv időszakában elért eredményekről, majd az újabb középtávú terv területfejlesztési feladatairól. Kiemelte azokat a legfontosabb tennivalókat, amelyek megvalósításával a megyei tanács hozzájárulhat a lakosság életszínvonalára eddig elért eredményeinek megőrzéséhez. Foglalkozott a lakásépítés helyzetével és feladataival.

A megyei tanács elnöke kiemelte, hogy a lakosság áruellátásának javítása fontos feladat. Az igények kiegyensúlyozott és folyamatos ki-elégítésében a tanács na-

gyobb szerepet kíván adni a jövőben a helyi árualap választékbővítő termelés növelésének. Végül Szabó Sándor válaszolt az újságírók kérdéseire.

Tudományos tanácskozás

Nyelvjárás-kutatási szimpózium kezdődött szerdán Szombathelyen, a tanárképző főiskolán. A háromnapos tanácskozás a veszprémi akadémiai bizottság nyelvtudományi munkabizottsága, az MTA Nyelvtudományi Intézet és a Magyar Nyelvtudományi Társaság rendezte. A tanácskozáson Benkő Lóránd akadémikus tartott vitaindítót a nyelvjárási monográfi-

A munkaverseny szegedi eredményeiről

Szocialista munkaverseny-mozgalmunk egyidős a munkáshatalommal. Mint mindig, az utóbbi öt évben is jelentősen hozzájárult Szegeden gazdasági eredményeink eléréséhez, hisz menet közben nagy lendületet kapott a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója, az MSZMP XII. kongresszusa, hazánk felszabadulása 35. évfordulója, majd legutóbb az SZKP XXVI. kongresszusa tiszteletére tett felajánlások révén.

Egyre több pozitív megoldást találunk a város gazdasági egységeiben. A kollektív többsége megértette és felismerte, miként járulhat hozzá legeredményesebben a vállalati és népgazdasági célok eléréséhez. Szegeden 1976 óta évente átlagosan 50 ezren vettek részt a munkaversenyben, s 1980 végére a szocialista brigádok száma meghaladta a 2400-at, a brigádtagok pedig a 28 ezret. A munkaverseny-vállalások szervezése kapcsolódott a gazdasági tervfeladatokhoz. Előterbe került a termékek korszerűsítésének és a minőség javításának feladatai. A Kenderfonó és Szövőipari Vállalatnál növelték a konfekcionált ponyva gyártását, a műanyag alapanyagú termékek részarányát. A textil-művekben a szociális gépek beállításával kapcsolatban születtek vállalások. A konzervgyárban 2,3 százalékkal javították a termékek minőségét. A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat komplex minőségi mutatója 3 százalékkal lett jobb a kongresszusi munkaverseny idején. Az ipari szövetkezetekben évi 200–250 új termék bevezetéséhez nyújtottak segítséget a szocialista brigádok.

Jelentősen hozzájárultak az exportfeladatok teljesítéséhez az ipari szövetkezetekben, a ruhagyárban, a gumigyárban, a szalámigyár és húskombinát a kongresszusi és felszabadulási munkaverseny eredményeként a nem rubel elszámolású export árbevételét tervét 12,2 százalékkal teljesítette túl. A munkaverseny-vállalások egyik legfontosabbika az anyag- és energiatakarékosság, valamint a fajlagos költségek csökkentés volt, amelyben szép eredmények születtek: 1980-ban a BUDALAKK-nál 6 millió, az NKFFV-nél több mint 36 millió, az IKARUS szegedi gyáránál 9,5 millió, a DEFAG-nál 6,2 millió forintot takarítottak meg.

Terveken felüli többleteredmények is születtek: a ruha-

gyárban a napi program 2 százalékos, az öntődében a napi program 9,3 százalékos túlteljesítése. Az ATIVIZIG határidő előtt készítette el a partfal felsővárosi, hidig tartó szakaszát. Az építőiparban az 1976–80-as években az ágazati átlagot meghaladó mértékben (42 százalékkal) nőtt a termelési érték. Túlteljesítették a lakásépítési tervet, a nagyberuházásokat (vágóhídi rekonstrukció, DOMUS Áruház, Nagyáruház) határidő előtt átadták. Eredményesek voltak a minőségi javítást szolgáló brigádfelajánlások is, például a garancialevél, a Munkád mellé add a neved, a DH munkarendszer. A termékek korszerűsítését különböző pályázati formák kiírásával és az újítómozgalom kiszélesítésével segítették. A tervezők különböző műszaki fejlesztési témák kidolgozásával tették eredményesebbé a versenymozgalmat.

A közlekedésben folyamatosan javult az állóeszközök kihasználtsága. Az üzemanyag-megtakarítás öt év alatt elérte a 18 millió forintot, ebből mintegy 10 millió forint a jubileumi és kongresszusi munkaverseny eredménye. Az egyéb energiahordozók megtakarítása 10 millió forintot tesz ki. A célok elérését segítette a MAV és a Volán komplex-brigád-mozgalma, a szállító-partnerek közötti szocialista szerződés. Az utóbbi években javult a közlekedés biztonsága, csökkent a balesetek száma, több volt a brigádok által benyújtott újítás. A termelőszövetkezetekben az átlagtermékek fokozására irányultak a vállalások. Kiemelkednek a Felszabadulás Tsz brigádjai, akik a búzatermesztésben a vállalt 4,5 tonna/hektáros átlagtermést 5,3 tonna/hektárra teljesítették úgy, hogy a megelőző három év átlagos jövedelmét 14,4 százalékkal csökkentették. Az állattenyésztésben a tsz-brigádok a hozamok növelését és a

költségek csökkentését vállalták. A Tisza-Maros-szög Tsz-ben évente 7 százalékkal túlteljesítették a tejtermelési tervet.

Hozzájárultak az áruellátás javításához a szocialista szerződéses a kis- és a nagykereskedelmi vállalatok, illetve a termelő szervezetek brigádjai között. A vendéglátásban dolgozó szocialista brigádok — felajánlásuknak megfelelően — speciális ételek ajánlatával növelték vendégforgalmukat.

Nagy figyelmet fordítottak a verseny szervezésére és irányítására a gazdasági vezetők, a párt-, a KISZ- és szakszervezeti szervek. Felhívásokban megjelölték azokat a feladatokat, amelyek döntően befolyásolták a vállalati eredményeket. A vállalatok és az értékelések többsége kollektív jellegű volt, vagyis még kevés az egyéni részvétel, amely a személyes felelősséget fokozná. A tapasztalatok szerint a vállalatok széles körű erkölcsi és anyagi ösztönző rendszert alkalmaztak. A termelési agitáció alapvetően jól segítette a verseny-célok elérését, bár jelentős fejlődésre van szükség ezen a téren. A lényeg azonban: a munkaversenyben részt vevők felelősséget éreznek a társadalom egyéb problémáira is. Egyre szélesebb körben tesznek vállalást a gyermek- és szociális intézmények, valamint művelődési otthonok patronálására, anyagi támogatására. Az üzemek kommunista műszakok bérével és társadalmi munkával segítették a vízi úttörőtelep építését, elsőként csatlakoztak a Sziklai Sándor brigád felhívásához. Segítik munkahelyük környezetük csinosítását, a várospolitikai feladatok megoldását. Az V. ötéves tervben végzett közhasznú társadalmi munka értéke meghaladja a 260 millió forintot.

Hatodik ötéves tervünkben is nagy erőforrás lesz számunkra a szocialista munkaverseny-mozgalom. Célunk, hogy a kongresszusi és felszabadulási munkaverseny lendülete megmaradjon. Ehhez jó alapot teremt az 1981-es év indításának kedvező politikai hangulata.

Tanuló építőmunkások

Új oktatóközpont létesített a Dél-magyarországi Magas- és Mélyépítő Vállalat. Négyszintes épületben tanterem, 80 személyes kollégium szolgálja az oktatást, szakmunkásképzést. Az intézményben a napokban ért véget a vállalat 220 művezetőjének továbbképzése. A szakemberek megismerték a tervidőszakban rájuk váró feladatok részleteit, a vállalat megújuló szerepét, profilváltozásait. A részfeladatok ismeretében ezek a művezetők javasolják majd, hogy a csaknem hatezer építőmunkás közül az idén melyik négyszáz, milyen továbbkép-

zésben vegyen részt, a változó követelményeknek megfelelően.

Az új feladatok között szerepel több külföldi kórház- és más építkezés, belföldön színházfelújítás, szállodaépítkezés, új gyógyüdülő létrehozása, a budapesti László Kórház teljes rekonstrukciója, házigyári paneles családi házak tömegének kialakítása. Ezek a feladatok — különösen az egészségügyi jellegűek — megkövetelik, hogy az eddigénél többen értsenek például különféle szakszerű ipari munkákhoz, felvonók, speciális légkondicionálóberendezések szereléséhez.

A műszakiak, alkalmazottak mellett sok munkás idegen nyelvek tanulása fogott. Így százhuszan németet tanulnak, hogy az NSZK-ban vállalt lakótelepi szerelési munkák nyelvi akadályokba se ütközzenek. Fejlődő országokban sorra kerülő építési munkák nyelvi előkészülteként ötvenen angolt tanulnak, s hamarosan kezdik a francia nyelv oktatását is. A közvetlenül érdekelt munkások, alkalmazottak mellett minden gazdasági vezetőnek, osztályvezetőnek kötelezővé tették a részvételt az interaktív angol nyelvtanfolyamon,

Benke Valéria köszöntése

Benke Valériát, az MSZMP Politikai Bizottságának tagját, a Társadalmi Szemle szerkesztőbizottságának elnökét, a munkásmozgalom régi harcosát, párttagsága 40. évfordulója alkalmából, szerdán Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első tikkára köszöntötte, és átadta a Központi Bizottság emléklapját. A köszöntésen jelen volt Óvári Miklós, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság tikkára.

Húsbörze

Raktári készletekből hozták csütörtökön a budapesti vágóhídon a kereskedelmi vállalatok megbízottai elé a húsipar ünnepi áru kínálatát; börze volt ez, amely alkalmat adott a kereskedőknek a választék megtekintésére és újabb megrendelésekre.

Az ünnepekre országosan 2600 tonna főtt, füstölt árut, sonkát, lapockát, tarját, fehérpecsenyét combot stb. biztosít az állami húsipar.